

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

อิทธิพลของส่วนผสมปูนซีเมนต์ ที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุเสริมแรง ด้วยเส้นใยธรรมชาติ
Effect comparison of cement types on mechanical properties of natural fiber
reinforced materials.

นายวรวุฒิ ทองใส^{1*}, รพีพงศ์ ฤกษ์รัชณี¹, นพดล อ่องจ้อย¹,
ชานนท์ มุลวรรณ¹, ประยูร สุรินทร์²

¹สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

²สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

E-mail: worrawooth_to@hotmail.co.th*

Worawut Thongsai^{1*}, Rapheephong Lurkratnee¹, Nopphadon Ongchui¹,
Charnont moolwan¹ and Prayoon Surin²

¹Department of Industrial Engineering, Faculty of Engineering, Kasem Bundit University

²Department of Industrial Engineering, Faculty of Engineering, Pathumwan Institute Technology

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบชนิดของปูนซีเมนต์ ที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุเสริมแรง ด้วยเส้นใยธรรมชาติ ซึ่งใช้ปูนซีเมนต์ 3 ประเภทได้แก่ ปูนซีเมนต์ประเภทที่ 1 ปูนซีเมนต์ประเภทที่ 2 ปูนซีเมนต์ประเภทที่ 3 และเส้นใย 3 ชนิดได้แก่ เส้นใยมะพร้าว เส้นใยสับปะรด และเส้นใยปานครนารายณ์ อัตราส่วนผสมโดยมวลของปูนซีเมนต์ : ทราฮายาบ : หินละเอียด เท่ากับ 2:2:1 โดยใช้ สัดส่วนของปูนซีเมนต์แต่ละประเภทจะลดลง 100 กรัม, 200 กรัมและ 300 กรัมและถูกแทนด้วยเส้นใยมะพร้าว เส้นใยสับปะรด และเส้นใยปานครนารายณ์ตามลำดับ โดยผสมลงในแบบหล่อรูปทรงลูกบาศก์ขนาด 15X15X15 เซนติเมตร ใช้เวลาบ่ม 28 วัน ผลการทดสอบความสามารถรับแรงอัดสูงสุดของปูนประเภทที่ 1 ปริมาณ 1,800 กรัมผสมเส้นใยปานครนารายณ์ 200 กรัมรับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 7.30 MPa. ปริมาณ 1,900 กรัมผสมเส้นใยมะพร้าว 100 กรัม รับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 8.97 MPa. และปริมาณ 1,900 กรัมผสมเส้นใยสับปะรด 100 กรัม รับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 8.30 MPa. ปูนประเภทที่ 2 ปริมาณ 1,900 กรัมผสมเส้นใยปานครนารายณ์ 100 กรัม รับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 14.43 MPa. ปริมาณ 1,800 กรัมผสมเส้นใยมะพร้าว 200 กรัม รับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 18.53 MPa. และปริมาณ 1,900 กรัมผสมเส้นใยสับปะรด 100 กรัม รับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 6.30 MPa. และปูนประเภทที่ 3 ปริมาณ 1,900 กรัมผสมเส้นใยปานครนารายณ์ 100 กรัมรับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 3.87 MPa. ปริมาณ 1,900 กรัมผสมเส้นใยมะพร้าว 100 กรัม รับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 5.57 MPa. และปริมาณ 1,900 กรัมผสมเส้นใยสับปะรด 100 กรัม รับแรงอัดได้สูงสุดเฉลี่ย 1.57 MPa. การวิจัยพบว่าปูนซีเมนต์ประเภทที่ 2 ผสมเส้นใยมะพร้าว มีค่าสูงกว่ามาตรฐาน มอก.409 2525 แต่ปูนซีเมนต์ประเภทที่ 1 และ 3 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐาน

คำหลัก วัสดุเชิงประกอบ เส้นใยมะพร้าว, สับปะรด,ปานครนารายณ์ ซีเมนต์ประเภท1,2,3

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

Abstracts

The objectives of this research project were to comparison of types of cement effect of mechanical with cements which 3 types; properties with cements as cement type 1, cement type 2 and cement type 3. and natural fiber which 3 fibers; Coconut fiber, Pine apple fiber and Sisal fiber. The Mass ingredients of cements: coarse sand: stone as 2:2:1 by using cements, proportion of each cements will decrease exact 100 grams, 200 grams and 300 grams and replace with the 3 fibers as respectively, mixing and casting in a cube shape with size 15*15*15 cm., curing time were 28 days.

The test results showed that the maximum compressive strength as the first type of cement which mixed with 200 grams of sisal fiber with 7.30 MPa. compression, 100 grams of coconut fiber with 8.97 MPa. compression and 100 grams of pineapple fiber with 8.30 MPa. compression. The second type of cement which mixed with sisal fiber 100 grams got maximum compressive strength at 14.43 MPa., with 200 grams of coconut fiber got 18.53 MPa. compression and 100 grams of pineapple fiber got 6.30 MPa. compression. And the third type of cement which mixed with 100 grams of sisal fiber got maximum compressive strength at 3.87 MPa., with coconut fiber 100 grams got 5.57 MPa. compression and with pineapple fiber got 1.57 MPa. compression.

The hypothesis test findings the second type of cement mixed with coconut fiber was over level from standard 40 2525 of Thai Industrial Standards Institute but cement type 1 and type 3 were below the standard due to the amount of fibers that make binding force between molecules decreased.

Keywords: Reinforcement Coconut fiber Pineapple Fibers Sisal fiber and Type cement 1,2,3

1. บทนำ

ปัจจุบันการทำงานก่อสร้างขนาดเล็กและขนาดใหญ่ทั่วไปนิยมใช้ปูนซีเมนต์เพื่อใช้ในการก่อสร้างอยู่ 3 ชนิดด้วยกันได้แก่ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่1 ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่2 และปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 3 และมีการวิจัยนำเอาวัสดุจากธรรมชาติเช่นเส้นใยมะพร้าว เส้นใยสับปะรด และเส้นใยป่านศรนารายณ์ มาผสมกับคอนกรีตโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อต้องการ

ปรับปรุงพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ ของคอนกรีตให้ดีขึ้นเหมาะสมกับการใช้งานในแต่ละประเภท คอนกรีตที่แข็งตัว

แล้วสามารถรับแรงอัดได้ดีมีความทนทานต่อการใช้งาน แต่จะอย่างไรจึงจะเลือกชนิดของปูนซีเมนต์ที่นำมาใช้ในการผสมกับเส้นใยธรรมชาติได้อย่างเหมาะสมที่สุดและได้ค่ารับแรงอัดที่ได้มาตรฐาน

เนื่องจากสภาวะปัจจุบันนี้ ได้มีการนำวัสดุเหลือใช้จากธรรมชาติ มาใช้ในการผสมคอนกรีต[1] เพื่อให้ได้

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
 The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
 วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

คอนกรีตที่มีน้ำหนักเบา มีความยืดหยุ่น ดูดซับเสียงรบกวน และเป็นฉนวนป้องกันความร้อน สามารถรับแรงอัดได้ตามที่กำหนดในการออกแบบ และลดต้นทุนในการผลิต ขจัดปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบจึงนำวัสดุในท้องถิ่นมาสร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยนำวัสดุเส้นใยสำคัญประการหนึ่งของคอนกรีตคือความสามารถด้านแรงอัดของคอนกรีตที่ผสมเส้นใยมะพร้าว คอนกรีตที่ผสมเส้นใยสับปะรดและคอนกรีตที่ผสมเส้นใยป่านศรนารายณ์

คอนกรีตเสริมเหล็กทุกชนิด สะพาน ถนน สนามบิน และผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงประเภทต่างๆ [27]

2.2 ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภท 2

ปูนซีเมนต์ผสมตราที่พีไอ (สีเขียว) เป็นปูนซีเมนต์ที่ได้จากการผสมวัสดุเฉื่อย เช่น ทราย หรือหินปูน และอื่นๆ กับปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภทหนึ่ง ผลิตขึ้นโดยให้คุณภาพของปูนซีเมนต์มีคุณสมบัติถูกต้องเป็นไปตามเกณฑ์ ที่กำหนดในมาตรฐานอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ผสม มอก. 80-2550 และมาตรฐานมอก. 409-2525 ปูนประเภทที่ 2 การรับแรงอัดไม่น้อยกว่า 17 MPa.[9] ปูนซีเมนต์ผสมตราที่พีไอ (สีเขียว) มีคุณสมบัติง่ายต่อการใช้งานและเหมาะในการใช้ผลิตโอง ถนนทางเท้า งานวงบ่อ และงานคอนกรีตขนาดเล็กทั่วไปที่ไม่ต้องการกำลังอัดสูง ฯลฯ นอกจากนี้ ปูนซีเมนต์ผสมตราที่พีไอ (สีเขียว) ยังมีคุณสมบัติยึดหดตัวน้อยไม่ทำให้เกิดรอยแตกร้าวแก่ อาคาร จึงเหมาะสม ที่จะใช้ในงานก่อและฉาบได้ดี [27]

ประเภทที่ 1   ประเภทที่ 2   ประเภทที่ 3

รูปที่ 1.1 ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภทที่ 1, 2, 3

รูปที่ 1.2 เส้นใยมะพร้าว เส้นใยสับปะรด และเส้นใยป่านศรนารายณ์

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภท 1

ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ ประเภท 1 (ORDINARY PORTLAND CEMENT TYPE 1) ผลิตขึ้นโดยให้คุณภาพของปูนซีเมนต์มีคุณสมบัติถูกต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ในมาตรฐานอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ มอก. 15 เล่ม 1-2555 ประเภทหนึ่ง มาตรฐานอเมริกัน ASTM C-150 TYPE 1 และมอก. 409-2525 ปูนประเภทที่ 1 การรับแรงอัดไม่น้อยกว่า 19 MPa.[9] ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภท 1 ตราที่พีไอ (สีแดง) เหมาะที่จะนำไปใช้กับงานก่อสร้างงานคอนกรีตที่ต้องการกำลังอัดสูง และงานคอนกรีตทั่วไป เช่น งานอาคาร

2.3 ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภท 3

ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภท 3 ตราที่พีไอ (สีดำ) เป็นปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ที่ให้กำลังอัดเร็วในระยะเวลาน้ำขึ้น (HIGH EARLY STRENGTH PORTLAND CEMENT) ผลิตขึ้นโดยให้คุณภาพของปูนซีเมนต์มีคุณสมบัติถูกต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ในมาตรฐานอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ มอก. 15 เล่ม 1-2555 ประเภทสาม มาตรฐานอเมริกัน ASTM C-150 TYPE 3 และมาตรฐานมอก. 409-2525 ปูนประเภทที่ 3 การรับแรงอัดไม่น้อยกว่า 24 MPa. [9] ปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภท 3 ตราที่พีไอ (สีดำ) เหมาะที่จะนำไปใช้กับงานคอนกรีตที่ต้องการให้รับน้ำหนักและถอดแบบได้รวดเร็ว ใช้ทำผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงทุกประเภท เช่น เสาเข็ม แผ่นพื้น คาน เสาไฟฟ้า ฯลฯ [27]

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

2.4 เส้นใยมะพร้าว

งานวิจัยปีค.ศ. 2007 Asasutjarit และคณะ[14] ได้มีการพัฒนา นำเส้นใยมะพร้าวมาผสมซีเมนต์เพื่อเป็นแผ่นซีเมนต์ให้มีน้ำหนักเบาโดยใช้ซีเมนต์ต่อเส้นใยมะพร้าวต่อน้ำที่ 1:2:1, 1:1:1, 2:1:2 โดยน้ำหนักเส้นใยมะพร้าวมีความยาว 13 ซม. 6 ซม. และ 4 ซม. เส้นใยที่ใช้มี 3 ลักษณะคือเส้นใยปกติที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการใดๆ เส้นใยที่ผ่านการล้างแล้วและเส้นใยที่ผ่านการล้างและการต้มล่อขนาด 35 x 35 x 1 ซม. ทำการอัดโดยแรงอัด 560 กก./ซม² ในครั้งแรกทำการทดสอบที่ซีเมนต์ต่อเส้นใยมะพร้าวต่อน้ำ 1:2:1 พบว่าเส้นใยที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการใดๆ มาก่อนเมื่อเส้นใยมากขึ้นความหนาแน่นของแผ่นทดสอบน้อยลงค่าการดูดซึมน้ำมากขึ้นค่าความต้านแรงดัดและค่าแรงยึดเหนี่ยวภายในเพิ่มขึ้นเส้นใยที่ผ่านการล้างและเส้นใยที่ผ่านการล้างแล้วต้มค่าความต้านแรงดัดมีค่าสูงขึ้นตามลำดับเนื่องจากเมื่อเส้นใยผ่านกระบวนการต้มแล้วจะทำให้ปริมาณไฮโดรเซลลูโลสและเฮมิเซลลูโลสเพิ่มขึ้นที่ความยาวของเส้นใยสั้นๆจะมีค่าความต้านแรงดัดและการแรงยึดเหนี่ยวภายในเพิ่มขึ้นยกเว้นเส้นใยที่ผ่านการล้างและต้มความยาวเส้นใยที่ 6 ซม. มีค่ามากกว่าและมากที่สุดการทดสอบการนำความร้อนเส้นใยที่สั้นจะนำความร้อนได้สูงฉะนั้นจึงใช้ความยาวเส้นใยที่ 6 ซม. และผ่านกระบวนการล้างและต้มแล้วมาทดสอบหาอัตราส่วนผสมซีเมนต์ต่อเส้นใยต่อน้ำค่าความต้านแรงดัดค่ามอดุลัสยึดหยุ่นแรงยึดเหนี่ยวภายในและค่าการนำความร้อนจะมากที่สุดที่อัตราส่วนผสม 2:1:2 แต่ค่าการดูดซึมน้ำความชื้นจะมากที่สุดที่อัตราส่วน 1:2:1

งานวิจัยปี ค.ศ. 2005 Ramakrishna และ Sundararajan [25] ศึกษาความทนทานของเส้นใยธรรมชาติและผลกระทบการกัดกร่อนเส้นใยที่มีต่อกำลังมอร์ตาร์ดาร์ใช้เส้นใย 4 ชนิดคือ เส้นใยมะพร้าว เส้นใยปอกระเจา เส้นใยป่านศรนารายณ์ เส้นใยพุระหง โดยใช้อัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์ 0.65 อัตราส่วนซีเมนต์ต่อทราย 1:3 ปริมาณเส้นใย 1% โดยน้ำหนักของซีเมนต์ ยาว 15-20 ซม. มีการใช้สาร

superplasticizer เพื่อเพิ่มความสามารถในการทำงานที่ง่ายขึ้น มีการนำเส้นใยมาทดสอบในหลายลักษณะคือ แซในสารโซเดียมไฮดรอกไซด์มี pH13, แคลเซียมไฮดรอกไซด์มี pH 14 และในน้ำปกติ pH7.5 และยังมี การนำเส้นใยมาจุ่มในสารดังกล่าวแบบจุ่มแล้วนำมาทำให้แห้งสลับกันทดสอบที่ 60 วันพบว่าที่สภาพแวดล้อมที่เป็นแบบอัลคาไลด์เฮมิเซลลูโลสและเซลลูโลสส่วนใหญ่ลดลงกำลังรับแรงก็ลดลงอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเทียบกับเส้นใยแบบแห้ง ซึ่งบางชนิดเส้นใยจะพังทันทีเมื่อรับแรงกระทำ และกำลังรับแรงอัดแรงดัดของมอร์ตาร์ดาร์เสริมเส้นใย พบว่ากำลังรับแรงนั้นต่ำกว่ามอร์ตาร์ดาร์ที่เสริมเส้นใยแบบแห้งทั้งหมด

2.5 เส้นใยสับปะรด

การสกัดเส้นใยจากใบสับปะรด มีหลายวิธีที่ใช้ในการสกัดเส้นใยจากใบสับปะรด เช่น การคัดแยกด้วยมือ การแช่น้ำให้เปื่อยยุ่ย การใช้สารเคมี และการใช้เครื่องปอก เป็นต้น เพื่อสกัดเส้นใยจากใบสับปะรดและนำไปใช้เป็นสารเสริมแรงแก่พอลิเมอร์คอมโพสิต เนื่องจากมีสมบัติเชิงกลที่น่าสนใจหลายประการ เส้นใยสับปะรดมีค่าความทนต่อแรงดึง (Tensile strength) อยู่ในช่วง 170–1,627 MPa ค่ามอดุลัสแรงดึง (Tensile modulus) อยู่ในช่วง 6.26 to 82.5GPa และค่าระยะยืด ณ จุดขาดอยู่ในช่วง 0.8–3.37% ซึ่งเป็นผลจากปริมาณเซลลูโลสที่สูงและมุมในการบิดเกลียวที่ต่ำถึง 14° (Bismarck et al.,2005) อย่างไรก็ตามขณะเปียกค่าความแข็งแรง (Wet bundle strength) ลดลงถึง 50%

เส้นใยสับปะรดจัดเป็นเส้นใยลิกโนเซลลูโลส มีโครงสร้างคล้ายริบบิ้นเชื่อมติดกันด้วยลิกนิน ซึ่งทำให้เส้นใยมีความแข็งแรง (George et al., 1998) [17] เส้นใยสับปะรดแต่ละเซลล์ในเส้นใยมีเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยประมาณ 10 μm ความยาวเฉลี่ย 4.5 mm และ Aspect ratio เท่ากับ 450 ความหนาของผนังเซลล์มีค่าเท่ากับ 8.3 μm สมบัติเชิงกลของเส้นใยสับปะรดจากอินเดียได้แสดงในตารางที่ 2.1

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

ตารางที่ 2.1 สมบัติทางกายภาพและสมบัติเชิงกลของเส้นใยสับปะรด [2]

สมบัติ	
Density (g/cm ³)	1.526
Softening Point (°C)	104
Tensile Strength (MPa)	170
Young's Modulus (MPa)	6260
Specific Modulus (MPa)	4070
Elongation at Break (%)	3
Moisture regain (%)	12

ตารางที่ 2.2 องค์ประกอบทางเคมีของเส้นใยจากใบสับปะรด[2]

Chemical composition(%)	Source						
	Bhaduri et al.(1983)	Mohanty et al.(2000)	Abdul Khalil et al. (2006)	Saha et al. (1990)	Rowell and Han (2000)	Muniraah et al. (2007)	Siregar et al.(2008)
Cellulose	69.5	70-82	73.4	68.5	80-81	78.11	67.12-69.34
Hemicellulose	-	-	-	18.80	16-19	9.45	-
Hollocellulose	-	-	80.5	-	-	87.56	82.3-85.5
Lignin	4.4	5-12.7	10.5	6.04	4.6-12	4.78	14.5-15.4
Pectin	1.2	-	-	1.10	2-3	-	-
Fat and wax	4.2	-	-	3.2	-	-	-
Ash	2.7	-	2	0.9	-	-	1.21
Extractive	-	-	5.5	-	-	-	3.83-0.97

โครงสร้างทางเคมีและองค์ประกอบของเส้นใยจากใบสับปะรด

จากผลการศึกษาของนักวิจัยหลายกลุ่มพบว่าเส้นใยสับปะรดมีองค์ประกอบส่วนใหญ่คือเซลลูโลส (ตารางที่ 2.3) แสดงองค์ประกอบทางเคมีของเส้นใยจากใบสับปะรดจากหลายที่มาซึ่งพอสรุปได้ว่ามีองค์ประกอบที่เป็นเซลลูโลสอยู่ในช่วง 67.12–82% เฮมิเซลลูโลส 9.45–18.80% ฮอลิเซลลูโลส (Holocellulose) 80–87.56% ลิกนิน 4.4–15.4% เพคติน (Pectin) 1.2–3% ไขมันและแว็กซ์ 3.2–4.2% และเถ้า 0.9–2.7% ปริมาณองค์ประกอบเหล่านี้แตกต่างกันไปตามแหล่งที่มา อายุ สภาพอากาศ และวิธีการสกัด หน่วยที่เล็กที่สุดในโครงสร้างของเส้นใยสับปะรดคือ แอนไฮโดร-ดี-กลูโคสโคพีรานอส (Anhydro-D-glucosecopyranose) ซึ่งมีหมู่ไฮดรอกซิลสามหมู่ (Bledzki & Gassan 1999) ทำหน้าที่สร้างพันธะไฮโดรเจนระหว่างโมเลกุล (Intramolecular and intermolecular hydrogen bonds) ของแอนไฮโดร-ดี-กลูโคสโคพีรานอสเอง หรือกับความชื้นในอากาศ เส้นใยสับปะรดจึงมีสมบัติชอบน้ำ และสมบัตินี้เองที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของคอมโพสิตที่เสริมแรงด้วยเส้นใยสับปะรด

2.6 ปานศรนารายณ์

งานวิจัยปี พ.ศ.2548 ศราวิณ ปัญจะผลินกุล ได้ศึกษาวัสดุซีเมนต์เสริมเส้นใยธรรมชาติจากพืชมีวัสดุหลักในการผสมได้แก่ปูนซีเมนต์หินปูนย่อยทรายน้ำ และเส้นใยโดยมีเส้นใยปอแก้ว เส้นใยปานศรนารายณ์ จากอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดลพบุรี เส้นใยโพลีพรพิลีนได้ทดสอบการแตกร้าว จากการหดตัวของคอนกรีตใช้อัตราน้ำต่อซีเมนต์ (W/C) เท่ากับ 0.50 ซึ่งเป็นค่าที่ทำให้เกิดรอยแตกร้าวได้มากที่สุด และที่ความยาวเส้นใยปอแก้วยาว 3 เซนติเมตร เส้นใยปานศรนารายณ์ที่ความยาว 7 เซนติเมตร สามารถควบคุมการแตกร้าวได้ดีที่สุด การเพิ่มปริมาณเส้นใยพืชหรือเส้นใยโพลีพรพิลีนผสมลงในคอนกรีตที่ปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้การแตกร้าวลดลงเส้นใยที่มีความความยาวมากค่ากำลังอัดของคอนกรีตจะลดลง ส่วนกำลังรับแรงอัดวัสดุซีเมนต์มอร์ตาร์ที่เสริมเส้นใยปานศรนารายณ์ ให้กำลังอัดมีค่ามากที่สุด วงการก่อสร้าง ใช้ทำที่ขัดหรือลูกบัพ (buff) ขัดโลหะ เช่น ซ้อนล้อตลอดจนใช้ท่อฝารองพรม พรม และงานหัตถกรรมต่างๆ ต้นปานศรนารายณ์เมื่อยังเล็กจะมีลักษณะคล้ายต้นสับปะรด แต่เมื่อเจริญเติบโตจะมีขนาดใหญ่กว่าต้นสับปะรดมาก มีปลูกกระจายอยู่ทั่วไป

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
 The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
 วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

3. การดำเนินโครงการ

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

- 1) ตัดเส้นใยมะพร้าว เส้นใยสับปะรด เส้นใยปานครนารายณ์ ยาวประมาณ 2.5 เซนติเมตร
- 2) เตรียมแบบหล่อคอนกรีตรูปทรงลูกบาศก์ขนาด 15X15X15 เซนติเมตร ทำความสะอาดและเคลือบผิวด้วยน้ำมันเครื่อง
- 3) เตรียมอัตราส่วนผสมโดยมวลของ ปูนซีเมนต์: ทรายหยาบ: หินละเอียด เท่ากับ 2:2:1 (ปูน 2,000 กรัม: ทราย 2,000 กรัม: หิน 1,000 กรัม) ใช้ปูนซีเมนต์ 3 ชนิด โดยสัดส่วนของปูนซีเมนต์แต่ละประเภทจะลดลง 100 กรัม, 200 กรัม และ 300 กรัม และถูกแทนด้วยเส้นใยมะพร้าว เส้นใยสับปะรด และเส้นใยปานครนารายณ์ตามลำดับ ผสมแล้วเทลงในแบบหล่อ ปูนหนึ่งชนิดใช้ก้อนตัวอย่างทดสอบ 27 ก้อน
- 4) เมื่อครบ 24 ชั่วโมง ทำการถอดแบบ นำก้อนคอนกรีตไปบ่มน้ำอีก 28 วัน
- 5) คอนกรีตรูปลูกบาศก์ที่มีอายุครบ 28 วัน มาทำการทดสอบหาค่ากำลังอัด (Compressive Strength) โดยขั้นแรกนำคอนกรีตมาผึ่งให้แห้ง จากนั้นนำไปชั่งน้ำหนัก วัดขนาด ความกว้าง ความยาว และความสูง แล้วนำคอนกรีตรูปลูกบาศก์ไปทดลองหาค่ากำลังอัดโดยใช้เครื่องมือทดสอบกำลังอัด

4. ผลการทดสอบและการอภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบการรับแรงอัดของปูนซีเมนต์ทั้งสามประเภท

4.1. ผลการทดสอบปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 1 ปริมาณ 1,900 กรัม และใช้เส้นใย 100 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อใช้

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.97 MPa.
- เส้นใยสับปะรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.30 MPa.
- เส้นใยปานครนารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.90 MPa.

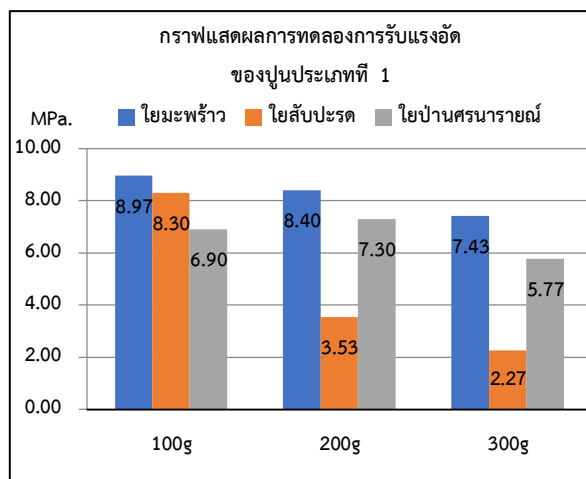
ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 1 ปริมาณ 1,800 กรัม และใช้เส้นใยผสม 200 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อใช้

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.40 MPa.
- เส้นใยสับปะรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 MPa.
- เส้นใยปานครนารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.30 MPa.

ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 1 ปริมาณ 1,700 กรัม และใช้เส้นใยผสม 300 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อใช้

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.43 MPa.
- เส้นใยสับปะรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 MPa.
- เส้นใยปานครนารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.77 MPa.

การที่ 1 แสดงผลการทดลองการรับแรงอัดของปูนซีเมนต์ประเภทที่ 1

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.60 MPa.
- เส้นใยสับปะรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.30 MPa.
- เส้นใยปานครนารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.43 MPa.

ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 2 ปริมาณ 1,800 กรัม และใช้เส้นใยผสม 200 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อใช้

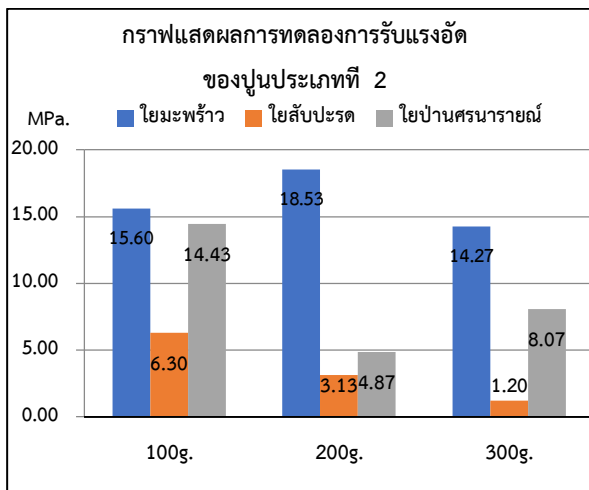
การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
 The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
 วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.53 MPa.
- เส้นใยสับปรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 MPa.
- เส้นใยปานศรณารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 MPa.
- เส้นใยสับปรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.57 MPa.
- เส้นใยปานศรณารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 MPa.

ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 2 ปริมาณ 1,700 กรัม และใช้เส้นใยผสม 300 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อใช้

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.27 MPa.
- เส้นใยสับปรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 MPa.
- เส้นใยปานศรณารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.07 MPa.

การพที่ 2 แสดงผลการทดลองการรับแรงอัดของปูนซีเมนต์ประเภทที่ 2

สรุป อัตราส่วนผสมปูนซีเมนต์ปริมาณ 1,800 กรัมกับเส้นใยมะพร้าว 200 กรัม ให้ค่าความแข็งแรงอัดที่ดีที่สุดคือ 18.53 MPa.

4.3. ผลการทดสอบปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 3 ปริมาณ 1,900 กรัม และใช้เส้นใย 100 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อใช้

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.57 MPa.

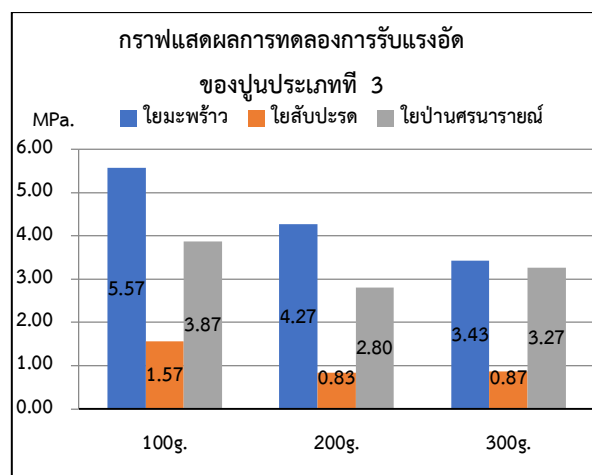
ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 3 ปริมาณ 1,800 กรัม และใช้เส้นใยผสม 200 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อ

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 MPa.
- เส้นใยสับปรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 MPa.
- เส้นใยปานศรณารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 MPa.

ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 3 ปริมาณ 1,700 กรัม และใช้เส้นใยผสม 300 กรัม ความแข็งแรงอัดเฉลี่ยเมื่อใช้

- เส้นใยมะพร้าว ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 MPa.
- เส้นใยสับปรดได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 MPa.
- เส้นใยปานศรณารายณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 MPa.

การพที่ 3 แสดงผลการทดสอบเส้นใยมะพร้าวผสมปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทที่ 3

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society

วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

สรุป อัตราส่วนผสมปูนซีเมนต์ปริมาณ 1,900 กรัมกับเส้นใยมะพร้าว 100 กรัม ให้ค่าความแข็งแรงอัดที่ดีที่สุดคือ 5.57 MPa.

4.4. ความแข็งแรงอัดที่ดีที่สุด

ความแข็งแรงอัดที่ดีที่สุดของปูนซีเมนต์ทั้ง 3 ประเภท ที่ให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ประเภทที่ 2 อัตราส่วนผสมปูนซีเมนต์ปริมาณ 1,800 กรัมกับเส้นใยมะพร้าว 200 กรัม ให้ค่าความแข็งแรงอัดที่ดีที่สุดคือ 18.53 MPa.

5. สรุปผลการทดลอง

อิทธิพลของส่วนผสมปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ ที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุเสริมแรงด้วยเส้นใยธรรมชาติทั้ง 3 ประเภท พบว่าปูนซีเมนต์ประเภทที่ 2 ในอัตราส่วนผสม ปูนซีเมนต์ปริมาณ 1,800 กรัมผสมกับเส้นใยมะพร้าว 200 กรัม ให้ค่าแรงอัดเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 18.53 MPa. ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐาน ปูนซีเมนต์ประเภทที่ 1 และปูนซีเมนต์ประเภทที่ 3 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐาน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ

เอกสารอ้างอิง

[1] นิรุช สุขสมเขตร การศึกษาคอนกรีตผสมใยมะพร้าว ปริมาณนิพนธ์. (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิศวกรรม กรมชลประทาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
[2] สุปราณี แก้วภิรมย์, ศิริเดช บุญแสง โครงการคอมพิวเตอร์สิ่งแวดลอมจากพอลิเอทิลีนและเส้นใยสับปะรด. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

[3] เฉลียว โพธิ์พูนท์. (ม.ป.ป.). งานปูน – ก่อสร้าง. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.

[4] ดวงเพ็ญ ศรีบัวงาม และอนุรักษ์ ปิติรักษ์สกุล. (ม.ป.ป.). วัสดุโลหะกรุงเทพฯ:ภาควิชาวิศวกรรมเคมีวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

[5] ประณต กุลประสูตร. เทคนิคงานปูน – คอนกรีต (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง,2536

[6] วินิต ช่อวิเชียร คอนกรีตเทคโนโลยี (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : ป. สัมพันธ์พานิชย์,2539

[7] สุพัตรา จินาวัฒน์ และพิบูลย์ จินาวัฒน์ Portland cement and concrete. ในเอกสารประกอบการอบรมผลิตภัณฑ์เซรามิกซ์ เล่ม 1 กรุงเทพฯ : ภาควิชาวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539

[8] สุรศักดิ์ โกสิยพันธ์. (ม.ป.ป.). วัสดุศาสตร์. กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการศึกษาวิชาชั้น 461 ภาควิชาช่างปั้นดินเผา คณะวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูพระนคร.

[9] มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระเบื้องอุตสาหกรรม. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ (มอก.409-2525) กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. 2525

[10] อุตสาหกรรม, กระทรวง. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์เล่ม 1 : ข้อกำหนดคุณภาพ (มอก.15 – 2532). กรุงเทพฯ : สำนักงาน, 2532

[11] มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระเบื้องอุตสาหกรรม. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ปอซโซลาน (มอก.849 – 2532). กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. 2532

[12] ศักดิ์สิทธิ์ ศรีแสง, อุพิทย์ สุวคันธกุล, สุดใจ เหง้าสีพร การศึกษาอัตราส่วนที่เหมาะสมของวัสดุผสม สำหรับคอนกรีตบล็อกชนิดไม่รับน้ำหนักที่มีส่วนผสมของปูนซีเมนต์พอร์ตแลนด์ ทราย และเส้นใยมะพร้าวปริมาณนิพนธ์ สาขา

การประชุมวิชาการนวัตกรรมด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 2
 The 2nd Conference on Innovation Engineering and Technology for Economy and Society
 วันที่ 16 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า

วิศวกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 รวีโรฒ

[13] อัญชิสา สันติจิตโต อิทธิพลของเส้นใยธรรมชาติที่มีผล
 ต่อคุณสมบัติเชิงกลและความร้อนของ กระเบื้องหลังคา
 ซีเมนต์เส้นใยแผ่นเรียบในเขตร้อนชื้น วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วน
 หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหา
 บัณฑิตสาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 และผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2554

[14] Asasutjarit, C., Charoenvai, S., Hirunlabh, J.,
 Khedari, J. (2009). Material and Mechanical
 Properties of Pretreated Coir-based Green
 Composites. Composites Part B: Engineering, 40(7),
 633-637.

[15] Benerjea, N. H. Technology of Portland cement
 and blended cement. Allahabad: Prasad
 Mudranalaya, 1980

[16] Food and Agriculture Organization of the
 United Nations [FAO]. (2009). Natural Fibers: Coir,
 International Year of Natural Fibers 2009. Retrieved
 December1,2011, from

[17] Mukherjee, P.S., Satyanarayana, K.G. Structure
 and Properties of Some Vegetable Fibers - Part 2
 Pineapple Fiber (Anannuscomusus). Journal of
 Materials,1986 Science,21, 51-56

[18] George, J., Bhagawan, S.S., & Thomas, S.
 Effects of environment on the properties of low-
 density polyethylene composites reinforced with
 pineapple- leaf fiber. Composites Science and
 Technology, 1998, 58, 1471-1485.

[19] George,J., Janardhan, R.,Anand, J.S., Bhagawan,
 S. S.& Thomas, Sabu. Melt rheological behaviour
 of short pineapple fiber reinforced low density

polyethylene composites.1996, Polymer, 37, 5421-
 5431

[20] Mwaikambo, L.Y. Review of the history,
 properties and application of plant fibers. Afr. J
 SciTechnol, 2006, 7:120-133.

[21] Bledski AK, Gassan J. Composites reinforced
 with cellulose-basedfibers. Prog Polym Sci,1999,24,
 221-274.

[22] Bismarck, A., Mishra, S., & Lampke, T.In A. K.
 Mohanty, M.Misra, & L. T. Drzal (Eds.), Natural
 fibers, biopolymers & biocomposites (p.37). CRC
 Press, 2005

[23] Reeves, J. S. Decorticating Machine. United
 States patent,1949 US2, 490, 157.

[22] Cary, J. E., Shafer, R. E., and Valerie, C. Fiber
 Decorticating Machine. United

[24] bgbfr5

[25] <http://www.naturalfibres2009.org>

[26] บุรฉัตร ฉัตรวีระ, พิชัย นิमितยงสกุล, พนม สีหาบุตร
 คุณสมบัติทางกลศาสตร์มอร์ต้าผสมเส้นใยป่านครนารายณ์
 ปริญญานิพนธ์ สาขาวิศวกรรมโยธาคณะ วิศวกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

[27] <http://www.tpipolene.co.th/th/cement-th>